

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 888/2024
20.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужилаца 1. АА из ..., предузетник брисаног СТР на велико и мало „WEIFERT“ АА ПР Панчево, 2. „D.C. Support“ доо Београд, 3. ББ из ..., брисаног предузетника ББ пр Угоститељске радње „Пиво и Кобаја“ Панчево и 4. ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Лазар Радаковић, адвокат у ..., против тужене „ОТП Банка“ а.д. Нови Сад, ради утврђења, вредност предмета спора 23.280.446,22 динара, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 129/24 од 15.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 20.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 129/24 од 15.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду 11 П 934/22 од 21.09.2023. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да су Уговор о кредиту број 00-4210610500.0/кр 2020/2604 од 31.07.2020. године, пратећи Уговори о јемству од 31.07.2020. године и Уговор о издавању банкарске гаранције број 0042502075742/192/2020 од 15.05.2020. године, који су закључени између туженог и тужилаца апсолутно ништави уговори; да су менице серијски број АВ6153579, АВ6153597, АВ6153597, АВ6153587, АВ6153585, АА7310278, АА7310265, АА7310272 и АА731026 издате у корист туженог као средства обезбеђења по основу наведеног Уговора о кредиту и издавању банкарске гаранције апсолутно ништаве: да се обавезе тужени да тужиоцима солидарно накнади трошкове парничног поступка. У ставу II изреке обавезани су тужиоци да солидарно накнаде туженом износ од 183.001,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 129/24 од 15.05.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена је првостепена пресуда.

-2-

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др.закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује у ревизији односе се на поступак пред првостепеним судом и везане су за извођење доказа и утврђивање чињеничног стања, из којих разлога се не може побијати правноснажна другостепена пресуда. Нису основани ревизијски наводи да је пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер је супротно тврдњи тужилаца, другостепени суд одговорио на све битне жалбене наводе и образложио разлоге одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке (а на страни тужене њен правни претходник „Војвођанска банка“ ад) су биле у пословним односима по различитим правним пословима, па су тако дана 15.05.2020. године закључили уговор о издавању банкарске гаранције број 0042502075742/192/2020, а потом дана 31.07.2020. године и уговор о кредиту број 00-421-0610500.0/КР2020/2604. Уговор о издавању банкарске гаранције закључио је првотужилац као налогодавац, остали тужиоци учествовали су као јемци платци, а у складу са уговором сви тужиоци предали су банци менице као средство обезбеђења плаћања доспелих обавеза по уговору. Уговор о кредиту закључен је у условима пандемије вируса Корона, на основу Уговора о гаранцији Републике Србије за кредитирање привреде са циљем ублажавањем негативних последица пандемије болести Ковид 19 изазване вирусом SARS-COV-2 (који је закључен између банке, Министарства финансија Републике Србије и Народне банке Србије дана 14.05.2020. године у складу са Уредбом о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије Ковид 19 изазване поменути вирусом). Банка, давалац кредита је првотужиоцу, као кориснику кредита одобрила кредит за обртна средства у висини од 17.500.000,00 динара, и то као зановљени кредит у смислу Уредбе и Уговора о гаранцији, тј. као замену постојећих износа потраживања банке по основу раније закљученог Уговора о вишенаменској линији 00-429-1000061.0/ОЛ2019/52101 од 14.06.2019. године, у износу који је представљао укупно потраживање банке доспело до 31.12.2020. године, а обрачунато на дан потписивања уговора. У члану 15. уговора, уговорено је да банка има право на отказ уговора и превремену наплату кредита и пре истека уговореног рока, из таксативно побројаних разлога, међу којим и у случају доцње корисника кредита дуже од 5 дана за било коју обавезу из уговора. Истога дана када је закључен претходно наведени уговор, закључени су и Уговори о јемству и то појединачно између банке и тужилаца другог, трећег и четвртог реда. Тим уговорима ови тужиоци су се као јемци платци обавезали према банци да ће у целости, на начин и под условима утврђеним

уговором о кредиту, солидарно испунити све обавезе дужника, а да банка испуњење може захтевати било од јемца, било од јемаца и дужника у исто време. Додатно, сваки од тужилаца од другог до четвртог реда обавезали су се да банци предају бланко менице. У периоду након закључења уговора, тужиоци нису испуњавали своје уговорне обавезе, па је након упућених позива за измирење обавезе, тужени прогласио кредит доспелим, попунио бланко менице на износ утврђене обавезе и иницирао поступак принудног извршења на основу веродостојних исправа.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредби Закона о облигационом односима којима је регулисана ништавост уговора и Уредбе о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије Ковид 19 изазване поменути вирусом, закључили да спорни уговори нису ништави, да су закључени у складу са законом, те да није основан нити један разлог ништавости на којем су тужиоци засновали свој тужбени захтев.

Ревизија тужилаца није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињеничног стање правилно применили материјално право у складу са којим је закључен уговор о кредиту.

Наиме, у време закључења спорног уговора о кредиту на снази је била Уредба о утврђивању гарантне шеме као мере подршке привреди ради ублажавања последица пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, која је важила од 16. априла 2020. године до доношења Закона о утврђивању друге гарантне шеме као мера додатне подршке привреди услед продуженог негативног утицаја пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“, бр. 40 од 22. априла 2021, 129 од 28. децембра 2021.). Правилно другостепени суд закључује да је наведеним подзаконским актом регулисан однос између Републике Србије и банака у погледу услова, поступка, висине и начина обезбеђења средстава за издавање гаранција Републике Србије у вези са гарантном шемом дефинисаном овом уредбом, критеријуми, услови и начин одобравања кредита од стране банака, извештавање, као и друга питања од значаја за гарантну шему као меру подршке привреди насталих услед пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, са циљем повећања ликвидности привредних субјеката. Дате разлоге у погледу примене наведене Уредбе на спорне уговорне односе у свему прихвата и Врховни суд, укључујући и становиште да је закључењем уговора о кредиту са позивом на цитирану Уредбу и уз гаранцију државе у складу са истом, беспредметно позивање тужилаца да нису испуњавали услове за закључење уговора у складу са наведеном Уредбом.

Даље је правилан став другостепеног суда да је облигациони однос између корисника кредита и банке регулисан општим правилима облигационог права и посебних закона којим је уређено пословања банака и заштита корисника финансијских услуга. Зато су неосновани ревизијски наводи да је другостепени суд селективно примењивао законе на штету тужилаца, јер су примењене управо оне законске одредбе којима је на императиван начин уређен облигациони однос заснован уговором о кредиту и банкарској гаранцији, односно јемству. Стање нужде манифестовано у лошој финансијској ситуацији првотужиоца као корисника кредита

-4-

на које се тужиоци и у ревизији позивају, нема никаквог значаја у кредитним односима са банком. Банка као финансијска институција у склопу свог редовног пословања обавља кредитне послове са клијентима којима је кредит потребан, између осталог и ради превазилажења стања неликвидности, па стога банка не може бити нити несавесна нити непоштена како то сматрају ревиденти, уколико таквом лицу одобри кредит. Банка је дужна да послује у складу са императивним прописима којима је регулисана монетарна политика, па стога нема услова ни за примену одредбе члана 141. Закона о облигационим односима како то правилно закључује и другостепени суд. У том смислу беспредметни су сви ревизијски наводи којима се указује да је првостепени суд одбио да утврђује финансијско стање првотужиоца као корисника кредита, о чему је и другостепени суд дао јасне и образложене разлоге.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић